

14. Struktura webu

Struktura webové stránky zahrnuje více aspektů, které jsou navzájem propojené. Jde jednak hierarchickou strukturu stránky vyjádřenou hierarchií nadpisů, jednak o strukturu informační, do které patří jednotlivé funkční oblasti webové stránky, obvykle vyjádřené pomocí bloků.

Jak struktura nadpisů, tak i jednotlivé funkční oblasti stránky v sobě zahrnují dva navzájem propojené prvky:

- Strukturu vyjádřenou v **grafickém rozhraní stránky**, kterou vnímá běžný uživatel webu.
- **Zdrojový kód**, který je pro běžného návštěvníka webu neviditelný, pracují s ním však technologie, které obsah webu zprostředkovávají uživatelům. Jde nejen o asistivní technologie jako jsou odečítače obrazovky, braillovské řádky apod. ale také o webové vyhledávače.

Správná struktura webové stránky a informací, které stránka obsahuje, má nezanedbatelný vliv na optimalizaci webu pro webové vyhledávače.

Funkční oblasti webové stránky

Funkční oblasti stránky zahrnují oblasti / informační bloky stránek, které se na stránkách obvykle vyskytují. Jsou to např. tyto oblasti:

- Záhloví
- vyhledávací lišta,
- navigační prvky (např. hlavní menu, menu druhé úrovně, rychlá navigace),
- hlavní obsah,
- zápatí stránky aj.

Běžný uživatel se v této struktuře může orientovat vizuálně, protože jednotlivé části webu jsou prezentovány ve formě bloků, mají své specifické umístění, odlišují se také pomocí grafiky např. odsazením, ohraničením, barvou, velikostí a stylem písma apod.

Uživatel, který nemůže využít vizuální orientaci na stránce (např. nevidomý člověk, který používá odečítač obrazovky případně i webový vyhledávač) se musí na stránce orientovat jinak. Využívá k tomu značek ve zdrojovém kódu stránky.

Vymezení funkčních oblastí ve zdrojovém kódu

Aby byla stránka dobře přístupná zejména pro odečítač obrazovky nebo jiná alternativní zařízení, musí v ní být vymezeny tzv. funkční oblasti. Funkční oblasti jsou definovány strukturálními značkami poskytujícími informace o oblasti stránky, např.:

- `<header>` pro záhlaví,
- `<nav>` pro navigaci,

- <main> pro hlavní obsah apod.).

Definice oblastí stránky jsou součástí jazyka HTML a používají se optimálně v kombinaci s nástrojem WAI-ARIA¹⁾, který zlepšuje využívání ovládání webu pomocí asistivních technologií. Strukturu obsahu stránky pak určuje struktura nadpisů, seznamy a další prvky. Např. nevidomý uživatel, který používá odečítač obrazovky se na stránce pohybuje pomocí příkazů využívajících strukturální značky jednotlivých bloků či oblastí stránky, nadpisů, seznamů, tabulek apod.

Z hlediska přístupnosti webu je velmi důležité, aby stránky měly:

- správně definovány jednotlivé **funkční oblasti**,
- správnou **strukturu**, zejména strukturu nadpisů,
- validní zdrojový kód **bez sémantických chyb**.

Definice oblastí stránek, nastavení chování stránek při práci s nadpisy seznamy aj. je záležitostí zejména vývojářů redakčního systému či webu. Výsledná [struktura nadpisů](#) nebo [používání seznamů](#) jsou však ve značné míře především záležitostí [vkládání informací do redakčního systému](#)

Název stránky a nadpisy

Pro přístupnost webu je důležité, aby stránka měla správnou strukturu. Ta je tvořena zejména názvem stránky a nadpisy v hierarchickém uspořádání. Nadpisy by měly být logicky uspořádané a výstižné.

Název stránky

Na každé webové stránce **je nutné uvést název stránky**. Název stránky je pak většinou zobrazen ve webovém prohlížeči jako název záložky nebo okna, většinou se také použije jako nadpis první úrovně, viz obr. 1. V redakčních systémech bývá **název stránky vyžadován jako povinné pole** při vytváření není úpravě stránky, viz obr. 2. Název stránky je na ukázkových obrázcích pro přehlednost zvýrazněn červeným rámečkem.

u stránky v nadpisu stránky a v názvu karty prohlížeče (zdroj: [Knihovna Jabok](https://knihovna.jabok.cz), získáno 2020-05-11)

ní názvu stránky v editačním poli formuláře pro tvorbu stránky (zdroj: [Knihovna Jabok](https://knihovna.jabok.cz), získáno 2020-05-13)

Proč je důležité uvádět název stránky

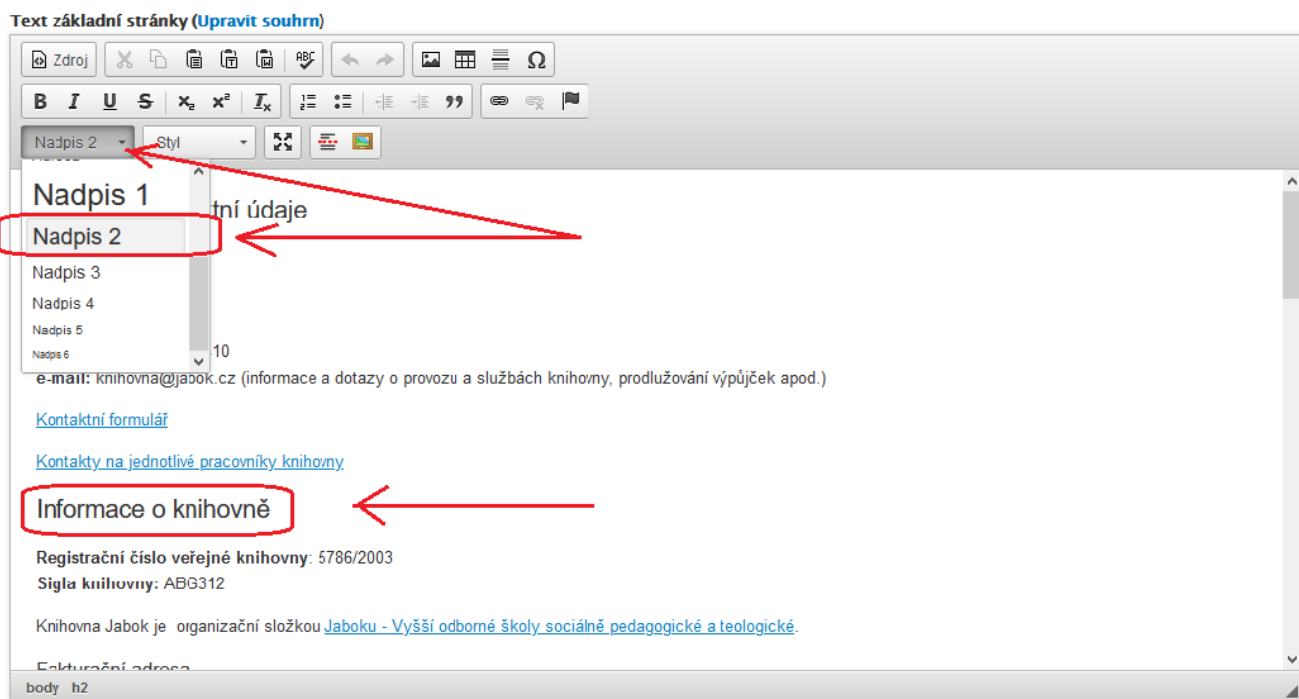
- Název se zobrazí v prohlížeči v záhlaví okna, případně panelu.
- Nevidomému uživateli přečte odečítač obrazovky název stránky.
- Název stránky je důležitý pro webové vyhledávače a může příznivě ovlivnit výsledky vyhledávání.

Nadpisy

Nadpisy jsou důležitým prvkem, který pomáhá uživatelům zorientovat se na stránce, bez ohledu na to, zda jde o uživatele s postižením nebo o tzv. běžného uživatele. Při tvorbě nadpisů je nutné dodržovat několik základních pravidel:

1. Používejte **nadpisy, které vystihují, co daná stránka nebo její část obsahuje**. Při tvorbě nadpisů je užitečné se zamyslet nad tím, jestli nadpisu rozumí vaši uživatelé.
2. Nadpisy nikdy nezvýrazňujte pomocí prvků pro změnu velikosti, řezu nebo barvy písma. **Pro formátování nadpisů vždycky používejte předdefinované styly, které označují úroveň daného nadpisu**. Styly obvykle vyberete pomocí rozbalovacího menu přímo v editoru redakčního systému (viz obr. 3).
3. Snažte se, aby na všech stránkách webu byl **jednotný způsob používání nadpisů**.
4. Nadpisy uvádějte **v logickém pořadí a ve srozumitelné hierarchické struktuře**. Obvykle se používá níže uvedená hierarchie nadpisů (někdy mohou být úrovně nadpisů použity jinak, ale v každém případě by logicky nadřazený celek měl být označen nadpisem vyšší úrovně a logicky podřízený celek nadpisem nižší úrovně:
 - Nadpis 1 pro název stránky (viz výše). Na každé stránce by se měl vyskytovat pouze jednou.
 - Nadpis 2 pro názvy jednotlivých sekcí,
 - Nadpis 3 pro názvy článků,
 - Nadpisy 4, 5 atd. pro nadpisy nižší úrovně v rámci článků

Pokud chcete v redakčním systému zkontrolovat úroveň nadpisu, stačí nastavit kurzor na požadovaný nadpis. V nástroji pro výběr stylu se zobrazí použitý styl (úroveň) nadpisu (viz obr. 3).

O
b
r
·
3
:
V
ý
b
ě
r
ú
r
o
v
n
ě
n
a

dpisu v editoru redakčního systému pomocí rozbalovacího menu; šipkami je označeno rozbalovací menu, zvolená úroveň nadpisu a nadpis, se kterým se pracuje (zdroj: [Knihovna Jabok](#), získáno 2020-05-11)

Existuje také řada **speciálních nástrojů na kontrolu struktury nadpisů na stránce**, např. doplněk prohlížeče HeadingsMap, validátor přístupnosti WAVE a jiné.

Na obr. 4 je pomocí značek H1 až H3 ²⁾ označena hierarchická struktura na stránce s kontakty. Na skutečnou stránku se můžete podívat na adrese <https://knihovna.jabok.cz/cs/kontakt>.

O
b
r
.
4
:
H
i
e
r
a
r
c
h
i
c
k
á
s
t
r
u
k
t
u
r
a
n
a
d
p
i

h1 Kontakt

h2 Adresa a kontaktní údaje

Knihovna Jabok
Salmovská 8
120 00 Praha 2

telefon: +420 211 222 410

e-mail: knihovna@jabok.cz (informace a dotazy o provozu a službách knihovny, prodlužování výpůjček apod.)

[Kontaktní formulář](#)

[Kontakty na jednotlivé pracovníky knihovny](#)

h2 Informace o knihovně

Registrační číslo veřejné knihovny: 5786/2003

Sigla knihovny: ABG312

Knihovna Jabok je organizační složkou [Jaboku - Vyšší odborné školy sociálně pedagogické a teologické](#).

h3 Fakturační adresa

Jabok - Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická
Knihovna Jabok
Salmovská 8, 120 00 Praha 2
IČO: 45769621, DIČ: CZ45769621
Č. ú. 1993 04/5500 - Raiffeisenbank

h2 Jak se k nám dostanete

h2 Provozní doba

**platná do konce
školního roku**

Úterý 13:00 - 18:00

Středa 8:00 - 12:00

h3 Mimořádné otevření:

1. června 2020 15:00 - 17:00

Provoz knihovny probíhá
[v omezeném režimu](#)

h2 Rychlé odkazy

[Moje čtenářské konto](#)
[Registrace do knihovny](#)
[Knihovní řád](#)
[Seznamy studijní literatury](#)
[Služby pro osoby se
specifickými potřebami](#)
[Časté dotazy](#)
[Návrh na nákup knihy](#)
[Odebírat informace e-mailem](#)
[Napište nám](#)
[Mapa webu](#)

sů na stránce (zdroj: [Knihovna Jabok](#), získáno 2020-05-13)

Proč je důležité vkládat nadpisy ve správné struktuře pomocí stylů

- Používání správné struktury pomocí nadpisů nejen ušetří práci (není nutné starat se o formátování), ale především pomůže uživatelům správně se zorientovat v informacích na stránce.
- Obzvláště důležité je to pro nevidomé návštěvníky webu, pro které jsou nadpisy

způsobem, jak se efektivně dostat právě k těm informacím, které potřebují, aniž by jim hlasový odečítač obrazovky musel předčítat obsah celé stránky (odečítač umožňuje procházení nadpisů na stránce s možností volby úrovně nadpisu).

- Nadpisy jsou důležité také pro stroje. Správná struktura nadpisů je např. jedním z nástrojů optimalizace pro vyhledávače (tzv. SEO) a může výrazně zvýšit umístění stránky ve výsledcích vyhledávání.

¹⁾

Co je to WAI-ARIA a k čemu slouží viz např.

<https://poslepu.cz/wai-aria-1-0-byla-vydana-jako-doporuceni-w3c/>

²⁾

H1, H2, H3 atd. je značka používaná v HTML kódu pro sémantické označení prvku „heading“ neboli „nadpis“.

From:

<https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/> - Metodické příručky pro knihovny

Permanent link:

https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/pristupnost/struktura_webu?rev=1600153853

Last update: **2020/09/15 09:10**

